

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75.000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

NEW YORK, FRIDAY, MARCH 11, 1927. — PETEK, 11. MARCA 1927.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

VOLUME XXXV. — LETNIK XXXV.

STRAHOVITE POSLEDICE POTRESA NA JAPONSKEM

Sedaj cenijo, da je izgubilo na Japonskem vsled potresa kakih pet tisoč ljudi življenje, dočim znaša škoda petdeset milijonov dolarjev. — Pri iskanju najdejo z vsakim korakom nove žrtve. Skoro 10,000 domov uničenih.

TOKIO, Japonska, 10. marca. — Seznam smrtev vsled potresa v centralni Japonski postaja vedno obsežnejši, čim bolj nadaljujejo z delom čiščenja in preiskavanja razvalin. Governer Kiota poroča, da obsega seznam mrtvih v njegovi prefekturi 2275 in da znaša število ranjenih nad 3600. Skoro štiri tisoč hiš je zgorelo, čez 300 jih je bilo uničenih, 3000 pa napol uničenih.

Izven okraja Kioto so izgube sorazmerno majhne.

Japonski poročevalci izjavljajo, da bo treba te številke podvojiti, kakor hitro bo dovršeno delo izčiščenja razvalin. Zaključne številke bodo na razpolago šele v par dneh.

Včerajšnji dan se je pričel z viharjem in dežjem, vsled česar je bila povečana beda med begunci v potresnem ozemlju ter je bilo tudi otežkočeno reševalno delo. V Minejami je vihar porušil provizorična priborališča, katero so postavili begunci. Reševalne skupine, ki so prišle včeraj zjutraj, so našle nesrečne begunce, sedeče sredi razvalin. Okraj je izpostavljen mrzlim vetrovom z Japonskega morja, in nekateri deli so še vedno pokriti s tri čevlje globokim snegom.

Neki pomožni oddelek je moral hoditi deset milj ter nositi živila, štore in posteljno opremo. Zeleznice dajejo na razpolago prosto prevoznino onim, ki žele priti iz okraja. Žrtve, ki imajo priatelje v sosednjih mestih, odhajajo, a številni, omamljeni od strašnih izkušenj in brez vsake vednosti gledajo žena in otrok, sede brezupno sredi razvalin.

Minejama je v obžalovanja vrednem stanju. — Mesto je bilo zgrajeno na majhni visoki ravnini. Velik del te visoke ravnine pa je bil porušen v potresu, ki je ruval drevesa, rušil hiše ter puščal trideset čevljev dolge in tri čevlje široke razpoke preko polja in cest. Roke in noge mrtvih mole iz razvalin, iz katerih se še vedno kadi.

Grozote povečuje neprestano grmenje pod zemljo. Iz nekaterih okrajev so sporočili, da se še vedno ponavljajo stresljaji, da pa so le slabii in da ne povzročajo nobenega vznešenja.

Reševalno delo se je vršilo z veliko vnemo. Dejstvo, da je uničenje omenjeno na majhen, neindustrijski okraj, omogoča koncentriranje vseh virov. Tokio je poslal včeraj reševalno misijo, ki je bila založena z vsem potrebnim. Tokijska policija je poslala štore, koce in drugo posteljno opravo.

Kjer so bile železnice porušene, je poslala morarica rušilce z zdravnikami, bolniškim strežnicami in zalogami v Mijazu, ki je bil napravljen provizorični središčem.

TOKIO, Japonska, 10. marca. — Na tisoče beguncov iz centralne Japonske, premrazenih in lačnih se je borilo včeraj zvečer, da napravijo red v zmedi, katero je napravil potres v pondeljek počasi.

Poročevalc tokijskega Asahi Šimbun, ki je potoval skozi prizadeto ozemlje, je sporočil iz Mijazu, da so bili prizori v Minejami, kjer je bilo ubitih več kot tisoč ljudi, naravnost srce pretresajoči.

Sorodniki žrtv so ves dan brskali po razvalinah, da najdejo trupla svojih očetov, mater, sinov ali hčera. Zgradili so velike grmade ter sežgali trupla.

Neki mlad poročevalc, katerega je poslal "Asahi Šimbun" v njegovo rojstno mesto, je sporočil na kratko svojemu listu, da je našel svoj dom v razvalinah in da so zgoreli njegova mlada žena, njegov oče in njegova mati.

Angleški špijon obsojen. vian Stranders radi špijonaže v interesu Nemčije na dve leti ječe

PARIZ, Francija, 10. marca. — in na tisoč frankov globe. Po procesu, ki se je vrnil za zaprto, se je dolžilo, da si la preiskava, ki je dovedla do aretacije treh dečkov.

Detectivi razkrili veliko sleparijo.

Bujna povest o velikanskih bogastvih Colombie je prinesla cel milijon dolarjev. — Dva sta bila arretirana v Chicagu.

CHICAGO, III. 10. marta. — Povest o velikanskih, naravnost bavnih zakladkih o petroloju, zlatu, platini in dragih kamninah v Colombie in o čudnem plemenu belih, je bila razkrita včeraj kot veliko sleparstvo, kateremu so prisli na sled poštni inšpektorji.

Aretirana sta bila Henry Froelich in Joseph Devore na temelju obdolžb, da sta se poslužila pošte, da sleparita s pomočjo prodajne zemlje, do katerih nista imela nobenega pravnega naslova. Lovila sta svoje kaline predvsem med prebivalstvom Illinoisa in Ohijs. Glasi se, da se je "prodajalo" zemljo po \$10 za akter.

Med žrtvami so bili tudi prebivalci Painfielda, Aurore, Ill. in Cincinnati. Prodajalno središče se je tudi ustanovilo v Bloomfield, Peoria, Ill. in drugih mestih Ohijs.

Zgodovina se ponavlja in resno življenje je bolj romantično kot po najbolj bujna domišljija, — se glasi v prospektu.

Devore pravi, da je tekoma nečim kampiral ob strani neke reke tekom svojega preiskovalnega potovanja, a naslednjega jutra je zapazil neke čudne ljudi na drugi strani reke. Bili so prijateljski, čeprav so bili oboroženi s sulicami, loki in piščami.

Odvedli so ga na južno stran prihodnje gorske verige v svoj vas, obstajajoči iz revnih koč, ki so se raztezače na razdaljo štirih milij, ob obronku pogorja, — se glasi naprej. — Tam je našel, da obstaja mila epidemija koz. Bolne je ločil od drugih in da tedaj naprej ni bilo več opaziti nobenega slučaja smrti. V plemenu ni nikakih poahljenih ali blaznih ljudi.

V porbili se glasi, da je našel velikansko petrolejsko polje, vse polno zlata, skladov platina in dragocenih kamnov. V celiem sta se baje Froelich in Devore po lastila treh milijonov akrov.

Solarji so hoteli zažgati šolo.

Učenec je rekel, da je hotel zažgati šolo, ker ni maral učiteljice. — Pravilno, da hoče postati snaižlec čevljev.

Trije dečki v starosti osmih do desetih let so bili predstavljeni brooklynškemu otroškemu sodišču pod obdolžbo, da so skušali zažgati javno šolo št. 55 na Stockholm St. v Brooklynu. Eden teh Peter Osipovič, je bil izročen družbi za varstvo otrok. Ostala dva Ferdinand Constantine in George Boyton sta bila izročena starišem v oskrbo. Priznala sta, da sta bila s Peterom v poslopu ter rekla da je Peter zanetil ogenj, ker ni hodil rad v šolo in ker ni maral svoje učiteljice.

Ko so gasili ognjegasci ogenj v zračnem tunelu, so razkrili nadaljnji ogenj v neki sobi tretjega nadstropja. Gorel je papir, in požarni brah je takoj izjavila, da je ter oboognja s tem, da je prizgal ogenj sumljivega značaja. Policijska reševalna skupina, ki je obveščena, in uvedena je bila detektivom, da je zanetil Peter. Rekla sta, da je Peter zanetil ogenj ter rekel da bi bil raje snažalec čevljev kot

Usmrčenje treh ruskih agentov.

Severni general je dal usmrtili tri sovjetske agente. — Sovjetsko poslanstvo v Pekingu je izročilo kitajski vladi protestno pismo. — Žena Borodina je še vedno zadržana.

PEKING, Kitajska, 10. marta. — Potem ko je poslušal včeraj zjutraj poročilo Chamberlaina glede preiskave dr. Snowa bo izročeno vsem vladam.

ŽENEVA, Švica, 10. marta. —

Potem ko je poslušal včeraj zjutraj Chamberlaina glede preiskave, katero je vodil dr. William Snow z ozirom na trgovino z ženskami in otroci, je napravil svet Liga narodov prvi aktivni korak v kampanji, da se zatre belo suženjstvo.

Poročilo dr. Snowa se je sporočilo vsem vladam, da podajo sveto klementarje glede poročila v namenu, da se sklice konvencijo, ki bi uveljavila definitivne odredbe za zatrje tega velikega socialnega zla. Ker ima Liga narodov nadzorovati konvencije o belo suženjstvu in ker je naslikalo poročilo dr. Snowa živahno sliko tega zla, se smatra za gotovo, da ne bo nobena vladla ki je članica Lige, zavrnila dogovora, s katerimi bi se zatrlo to trgovino.

Dr. Snow je prišel osebno v poslovnovalnico in zahvalila sta se mu Chamberlain in predsednik sveta za njegove neumorne napore, da izvede svojo misijo.

Poročilo pravi, da obstaja mednarodna trgovina z ženskami in deklamami in da je temeljni vzrok tega licenciranje, ker bi ne mogla biti trgovina dobiti kanonska za interesente, če bi ne imeli ti trgovci kontrole nad svojimi žrtvami v hišah. To trgovino, ki je bila preeči omejena vseh dejavnosti nekaterih držav, se izvaja kljub temu v velikanskem obsegu. Prihaja iz Avstrije, Francije, Nemčije, Grške, Madžarske, Italije, Poljske, Romunske, Španske in Turčije ter gre v Argentino, Brazilijo, Mehiko, Panamu, Urugvaj, Egipt in Severno Afriko. Stirje razrediti profitirajo od nje. Žrtve ne dobre praktično nicesar razven slabega postopanja in dejanskega suženjstva.

ŠANGHAI, Kitajska, 10. marta. — Soglasno s poročili, ki so došla semkaj, postaja položaj Šantung armade pod generalom Čangom z vsakim dnem bolj nevezdržljiv in da bo dovedel konečno do izpraznjenja cele Jangtse doline pred napredujučimi kantskimi armadami.

Mandžurke čete maršala Čang Tsolina, ki hite severnemu zavezniku na pomoč, pa morajo najprej računati s silami takozvanega "krščanskega generala" Fenga, predno se bodo mogle proprijeti kantskimi prednjimi stražami v Vušenku, prelazu na meji Honan-Hupch. Čang Tsolin bo mogoče konečno prisiljene umakniti se pred nasprotnimi silami preko Rmene reke.

Nadaljnje ogroženje armade mandžurskega diktatorja tvori stališča Jena, vojaškega govorja province Šensi, ki bo najbrž so deloval z generalom Fengom.

Angleška križarka "Emerald" je odšla včeraj iz Nankinga po reki navzgor proti Vuhu, katero mestu je zasedla kantska armada. Nadaljnje ogroženje armade mandžurskega diktatorja tvori stališča Jena, vojaškega govorja province Šensi, ki bo najbrž so deloval z generalom Fengom. V nemek včeraj objavljenem pismu na mehiški zunanji urad je naprosil Obregon zunanjega ministra Saenza, naj vrne podejena mu reda.

MEXICO CITY, Mehika, 10. marta. — Gleda redov sv. Mavričija in sv. Lazarja, katera mu je podelila italijanska vlada, je izjavil prejšnji mehiški predsednik, general Obregon, da je prisiljen odkloniti oba reda, ker ne obstaja nikako idejno sredstvo med mehiško revolucijo in italijanskim fašizmom.

Nadaljnje ogroženje armade mandžurskega diktatorja tvori stališča Jena, vojaškega govorja province Šensi, ki bo najbrž so deloval z generalom Fengom.

Angleška križarka "Emerald" je odšla včeraj iz Nankinga po reki navzgor proti Vuhu, katero mestu je zasedla kantska armada.

Zaupnica Poincareju. PARIZ, Francija, 10. marta. — Razburljivi prizori so se odigrali včeraj v poslanskem zbornicu, ki je zahtevala opozicija, naj se je spravi takoj pred debato letno plačevanje dolga na Združene države in Anglijo. Konečno pa se je izreklo vladi s 350 glasovi proti 180 zaupnico, ko je naprosil ministarski predsednik za zaključenje de-

dala detektivom, da je zanetil Peter. Rekla sta, da je Peter zanetil ogenj v zračnem tunelu, so razkrili nadaljnji ogenj v neki sobi tretjega nadstropja. Gorel je papir, in požarni brah je takoj izjavila, da je ter oboognja s tem, da je prizgal ogenj sumljivega značaja. Rekla sta, da je Peter zanetil ogenj ter rekeli da bi bil raje snažalec čevljev kot

dala detektivom, da je zanetil Peter. Rekla sta, da je Peter zanetil ogenj v zračnem tunelu, so razkrili nadaljnji ogenj v neki sobi tretjega nadstropja. Gorel je papir, in požarni brah je takoj izjavila, da je ter oboognja s tem, da je prizgal ogenj sumljivega značaja. Rekla sta, da je Peter zanetil ogenj ter rekeli da bi bil raje snažalec čevljev kot

da bi hodi v šolo.

Liga narodov in belo suženjstvo.

Liga se bo pričela boriti proti zlu belega suženjstva. — Poročilo glede preiskave dr. Snowa bo izročeno vsem vladam.

ŽENEVA, Švica, 10. marta. —

Potem ko je poslušal včeraj zjutraj Chamberlaina glede preiskave, katero je vodil dr. William Snow z ozirom na trgovino z ženskami in otroci, je napravil svet Liga narodov prvi aktivni korak v kampanji, da se zatre belo suženjstvo.

Poročilo dr. Snowa se je sporočilo vsem vladam, da podajo sveto klementarje glede poročila v namenu,

Poročilo dr. Snowa se je sporočilo vsem vladam, da podajo sveto klementarje glede poročila v namenu, da se sklice konvencijo, ki bi uveljavila definitivne odredbe za zatrje tega velikega socialnega zla. Ker ima Liga narodov nadzorovati konvencije o belo suženjstvu in ker je naslikalo poročilo dr. Snowa živahno sliko tega zla, se smatra za gotovo, da ne bo nobena vladla ki je članica Lige, zavrnila dogovora, s katerimi bi se zatrlo to trgovino.

Poročilo dr. Snowa se je sporočilo vsem vladam, da podajo sveto klementarje glede poročila v namenu, da se sklice konvencijo, ki bi uveljavila definitivne odredbe za zatrje tega velikega socialnega zla. Ker ima Liga narodov nadzorovati konvencije o belo suženjstvu in ker je naslikalo poročilo dr. Snowa živahno sliko tega zla, se smatra za gotovo, da ne bo nobena vladla ki je članica Lige, zavrnila dogovora, s katerimi bi se zatrlo to trgovino.

Poročilo dr. Snowa se je sporočilo vsem vladam, da podajo sveto klementarje glede poročila v namenu, da se sklice konvencijo, ki bi uveljavila definitivne odredbe za zatrje tega velikega socialnega zla. Ker ima Liga narodov nadzorovati konvencije o belo suženjstvu in ker je naslikalo poročilo dr. Snowa živahno sliko tega zla, se smarta za gotovo, da ne bo nobena vladla ki je članica Lige, zavrnila dogovora, s katerimi bi se zatrlo to trgovino.

Poročilo dr. Snowa se je sporočilo vsem vladam, da podajo sveto klementarje glede poročila v namenu, da se sklice konvencijo, ki bi uveljavila definitivne odredbe za zatrje tega velikega socialnega zla. Ker ima Liga narodov nadzorovati konvencije o belo suženjstvu in ker je naslikalo poročilo dr. Snowa živahno sliko

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Saksler, president. Louis Benedik, treasurer.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja leta so Amerika	Za New York sa celo leta	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo sa celo leta	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemski nedelj in praznikov.

Dopisi bres podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se plagovati po Money Order. Pri spremembu kraja naravnosti, prosimo, da se nam tudi prejšnjo bivalnico naznamo, da hitrejšo najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

GOVORICE O NOVI VOJNI

Pred par meseci je ruska sovjetska vlada v svojih oficijskih izjavah namignila, da je evropski položaj strahovito napet in da ni več daleč trenutek, ko bo izbruhnila nova vojna, ki bo v vseh ozirih strašnejša kot je bilo klanje, ki se je deloma končalo leta 1918.

Vodilni evropski državniki in listi, ki so v njihovi službi, so se norčevali iz teh domnevanih ter ponosno kažali na Ligo narodov, če, to je jez, ki bo zajezil in preprečil vse sovražnosti.

Zadnje dni je pa časopisje naenkrat izpremenjeno svojo barvo.

Poročila, ki jih objavlja, potrjujejo domneve boljše- viške vlade.

Najbrž so se državnikom odprle oči ter ter so zapazili pred seboj grozen prepad, proti kateremu dvi takovani civiliziran svet.

Odločilni trenutek se bliža. Diplomatje velesil so se začeli pripravljati nanj.

Med Nemčijo in Poljsko bo kmalu sklenjen popoln sporazum.

Ta zveza bo člen v jekleni verigi, koje naloga je, odcepiti Rusijo od ostalega sveta.

Istočasno so dospela poročila o nekakem italijansko jugoslovanskem sporazumu in par ur kasneje vesti o obnovljenem laško-romunskem prijateljstvu.

Velesile dele svojim malim prijateljicam darila, hoteč s tem odstraniti vse medsebojne nesporazume ter utrditi močno fronto napram sovjetski Rusiji. Kmalu nato so dospela iz Evrope nova poročila, ki jasno dokazujojo, kam pravzaprav veje politični veter. Posebno eno je važno, prihajajoče iz Londona. Tiče se nekega kartona, ki ga je objavilo oficijelno glasilo angleškega zunanjega urada.

Karton predstavlja vrt, ki ga zaliva Francoz. Iz vrata poganjajo puške, bajoneti in ročne granate — plod semena, ki ga je zasejala Francija na Balkanu. Poleg stope Italija, Jugoslavija in Madžarska z lopatami.

Risba vsebuje kruto resnico in je značilno, da jo je objavilo Chamberlainovo glasilo.

Vsi evropski narodi hrepene po miru, obenem se pa oborožujejo z mrzlično naglico.

Poljska je naročila neki veliki tvornici, naj ji čimprej zgradi petnajst velikih zrakoplovov, takih, da bodo lahko nosili na sebi par sto kilogramov bomb. Vsak zrakoplov bo veljal \$35,000. Poljska vlada jih bo plačala, kakor hitro bodo dogotovljeni.

Tudi jugovzhodne evropske države so naročile ogromne množine pušk, strojnih pušk in municije.

Fabrikantje si manjajo roke, javnost se pa čudi, od-kod jemljejo te državice velikanske svote za orožje in municije.

Francoske municipijske tovarne obratujejo noč in dan. Neša angleška municipijska tvornica je dobila tekom enega tedna za pet milijonov dollarjev naročil.

Iz Rima prihajajo slična poročila.

Ali bo res izbruhnila nova vojna, ali je pa vse skupaj samo bluf za doseglo nadvlade v Evropi.

Vojna je verjetna.

Kot vedno v zadnjem času, je tudi sedaj cilj zaveznikov strmoglavljenje sovjetske unije. Drugi cilj je pa strmoglavljenje nacionalnega gibanja na Kitajskem.

Vojno zamore preprečiti edinole zavedno delavstvo, ki bo v odločilnem trenutku izpregovorilo: — Do tukaj in ne dalje!

Ce bo pa zavest delavca tako piškava kot je bila le-

ta 1914 — se bo svet kmalu nahajjal na pragu strahovite katastrofe, kojega obsega si ne more predstavljati nit: najbujnejša domišljija.

Novice iz Jugoslavije

Gigan obsojen na smrt.

Okrajno sodišče v Beogradu je efigia Dimitrija Mitrovića obso-dilo na smrt, ker je onečastil neko sedemletno deklino ter jo poten zadavil.

Silni viharji v Južni Srbiji.

Po poročilih iz Južne Srbije raz-saja tam že več dni silni vihar in snežni metezi, vsled česar je promet na več progah ustavljen. Pretrgane so tudi telefonske zveze.

Pomilošen razbojnik.

Kralj je pomilostil razbojnika Ivana Gulinu, katerega je sodišče v Osijeku obso-dilo na smrt. Gulin je v Slavoniji izvršil 17 ropov, 14 vlotov ter roparski umor.

Pomilošen je na 20 let težke ječe.

Samomor bolnega urarja.

V Subotici se je v svoji delavni ustrežil najstarejši tamkajšnji urar Jovan Ilić, ki je v zadnjem času večrat tožil, da so mu žive vsled napornega dela popoloma odpovedali in da mu je življenje postalo težko breme. To je menda tudi vzrok obupnega čina.

Kupec ali tihotapec srebra?

V vlaku Zabreb-Sušak je bil te-dni v Bakru arretiran delavec Ivan Gašpar, ki je imel v svojem pasu skrit srebrni denar v kronah, gol-dinarjih, v petkronskih novih ter v starih srbskih dinarjih in frankih — vsega skupaj v teži 25 kg. Denar je nakupil v neki zagrebški menjalnici na račun nekega znanega na Sušaku. Proti delavcu je uvedena preiskava.

Spošno prevladuje mnenje, da bodo morali Gašparja izpuštiti na svobodo in mu vrniti zaplenjeni denar, ker ni kazujivo kupovanje niti prenašanje denarja v mejah jug. države. Prepovedano je tihotapstvo z zlatim in srebrnim de-narjem preko državne meje.

Umrla je

dne 17. februarja na Humu pri Ormožu v 65. letu starosti Marija Rakuš, ki so jo na njeni željo pred kratkim prepeljali tja, da bi bila pokopana na domačem pokopališču.

Pokojnica je bila mati Oroslava Rakuše, finančnega uradnika in Kate Klanček, sopoge trgovca v Mariboru.

Poiskušen samomor ruskega polkovnika v Zagrebu.

Ruski polkovnik Vladimir Bek-tejevič se je v svojem stanovanju v Zagrebu pognal s karabinko kroglo v prsa, ki je prodrila na lev strani prsa ter zadaj izstopila. Stanje polkovnika je skrajno težko. Brat polkovnika Bek-tejeva, ki ima s svojim starejšim bratom skupno stanovanje, je dal ranjence prepeljati v bolnico. Motiv obupnega čina je težak materialnemu položaju, ker je bil polkovnik ne-kaj časa brez zasluzka. Obžalovan je vreden dogodek je v krogu ruskih emigrantov povzročil globoko sežanje.

Gripa v Jugoslaviji.

Po uradnih podatkih je bilo 1. februarja v Jugoslaviji 7797 na gripi obolenih oseb. V tednu iz 1. februarja je bilo na novo prijavljenih 22,167 obolenj; umrlo je za gripo 40 oseb, ozdravilo pa 10,826, tako da je dne 7. februarja ostalo bolnih 19,098 oseb.

V ljubljanski oblasti je dne 1. februarja ostalo 56 na gripi bolnih oseb; tednom težno je bilo na novo prijavljenih 78 obolenj, ozdravilo pa je 18 oseb. Smrtnih slučajev do 7. februarja v ljubljanski oblasti ni zahtevala.

Za dekleta se je postavil.

Radoslavljivi Vojesav je Srbinec, ki je ostal takoj od prevara v Sloveniji in prodajal po mestu sladoled. Nato se je ženil in oženil, pozneje je lepil lepake in se rad preprial s stražnikom, tako da je postal star policijski znanec. Počasi se je zopet pripetilo, da je naletel na Marijine trgu na

stražnika. Vojesava stražnik še pogledal ni pa pa se je interesiral za njegovo spremljavalko, bivšo služkinjo Dorotijo R., znamo vlačuge. Stražnik je bil Dorotejo spraševati, odkod in kam, kar pa je njenega spremljevalca tako razburilo, da se je stražnikom po starci navadi prepirati in kričati nad njim. "Saj sem jo prav tako dobil s policije!" se je drel, da so hiteli na kup še zapoznati paranti, radovedni, kaj se godi. Treba je bilo precej časa, da se je Vojesav umiril. Šele, ko se je legitimiral, je lahko s preplašenom Dorotejo nadaljeval pot v noč drugim dogodkom naproti.

Aretacija zdravnika v Pančevu.

V Pančevu je bil po nalogu državnosti arretiran zdravnik Arsen Arafely, ki je meseca septembra lanskega leta, ugotovil smrт seljaka Miličija Gjurića ter izjavil, da je umrl vsled zastrupljenja z alkoholom, v resnici pa je umrlo zato, ker ga je njegov brat Ljubomir udaril z metiko po glavi ter mu prebil lobanjo, kar se je konstatiralo ob prilikih ekshumacije.

Pež iz Rusije v Jugoslavijo.

Na Sušaku je policija arretirala tedni moža brez dokumentov, ki je hodil ves zamazan v razgarni obleki. Pri policiji je izjavil, da je Martin Horvat, sin železniškega čuvaja iz Varaždina. Leta

1915 je bil poslan na rusko fronto ter je prišel v rusko ujetništvo. V dobi ruske revolucije je moral delati na železnični brezplačno; do-bljal je le hrano in obleko. Pred devetimi meseci se mu je končno posrečilo pobegniti. Potkal se je po svetu, beračil in končno pri Doljni Lendavi brez dokumentov prekoračil jugoslovansko mejo. Prišel je v Varaždin, kjer je izvredu odločil, da se oče nahaja nekje v Primorju. Na Sušaku je prišel policii v roke. Kakor je policija do-znala, je njegov oče sedaj uslužben na Reki kot železničar.

Po dolgih dvanajstih letih sta se oče in sin zopet našla.

Zagonetek samomor.

Iz Sarajeva poročajo: Že nekaj dñi pogrešajo predsednika tukajšnjeg okrožnega sodišča Emila Navratila. Alarmirana je policija v žandarmeriji, da isčijo uglednega sodnika in znanstvenika. Se-

daj je prijavil neki seljak, da je v Dolen pri Sarajevu našel truplo nekega samomorilca. Komisija je ugotovila identiteto mrtvega. Po-konji Navratil je šel prostovoljno v smrt. Pognal si je dve krogli v glavo. Truplo je bilo prepeljano v Sarajevo. Nesreča je povzročila v Sarajevu veliko senzacijo, ker je pokojnik užival splošne simpatije.

In res je Kopač po enourhem iskanju po gozdu naletel na stražnikov prioznega. Zato je odšel pa-

ročnik Josip Kopac, ki je posredoval, da se ležala v razdalji enega metra mrtva in vsa krvava v zre-zen. Ves prestrašen je Kopač zdru-jil nazaj, da obvesti o dogodku orožnike.

Sam ni mogel presoditi, ali gre za stražen zločin ali pa za težko nesrečo. Poleg mrtvecev je ležala sekira in žaga, ki sta ju rabila pri delu.

Dne 18. februarja so odšli na

Novice iz Slovenije.

Tragičen konec starega črkostavca.

Stanovalec hiše št. 14 na Gospo-svetski cesti v Ljubljani, kjer je tudi znana gostilna "Novi svet", so bili zelo začuden, ko so opazili, da Karel Fuchs, ki ima v hiši svoj lokal, ni odprt svoje male trgovine. Sprva so menili, da je bolan.

Ko pa je pozneje prišla njegova postrežnica in trkala na vrata, pa se ni nikdo oglašil, so pričeli mislit na nesrečo. Tavčarjeva je skočila k ključavnici Geyerju v Vošnjakovem ulicu, nakar so sili ma-đoma odprla vrata. Pri tem se jim je undil žalosten prizor. Našli so

Fuchs mrtvega — obešenega po leg postelje. Slučaj je bil takoj domnevna, da je bil granata ita-

lijskega izvora, ker je bil na od-

redu policijskega zdravnika državnikovca Avramovića prepeljali truplo v

mrtvino. Konec je bil granat v rokah.

Kaj je pognalo znesrečenega v smrt, ni ugotovljeno, ker ni zapuščil nikakih poslovilnih pisem.

Strašna nesreča pod Ratitovcem.

Kočar Josip Gartner in njegov sin Gašper iz Torke, občina Sora-ča, sta odšli dne 17. februarja o-

koli 13. ure s sankami v uro od-

daljini gozd pod Ratitovec po dr-

va, ki sta jih vlačila z brega do-

bliž

SKRIVNOSTNA GOSPA.

ROMAN.

Za Glas Naroda priredil G. P.

32

(Nadaljevanje.)

Zopet je molčal, a sedaj so videli tudi ostali, da vsebuje krsta čudno vsebino, ki je prav malo spadala v krsto. V krsti so bile težke srebrne posode vsake vrste, krožniki in tako naprej. Cela krsta je izgledala kot razstava srebrarja in Just Roden je menil:

— S srebrno posodo družine so pokrili Betina Roden! Težka posoda je moral razdrobiti ubogo mrtvo.

Betina Roden je umrla v času Francozov in takrat so izbrali, iz strahu pred plenjenjem, to čudno skrivališče, — je menil dr. Sursen.

Sklonil se je ter vzpel v roko vrč, ki je bil težak ter solidno delan. To se je spoznalo na prvi pogled.

— Te predmete moramo odstraniti ter oprositi truplo uboge gospe Betine. — je rekel hišni gospodar.

Čeprav ga je veselila prenenetljiva najdba, ki je bila vredna več tisoč, je vendar grajal postopanje ljudi, ki so nekoč navajali vso težo masivnih posod na mrtvo truplo ženske.

Ne da bi se nadalje ponišljali, so se lotili dela širje moški ter pričeli postavljanje posode kos za kosom na stran.

Tudi Marija je poseglja vmes in kmalu je bila cela okolina pokrita z najkrasnejšimi predmeti iz srebra. Med temi je bilo tudi nekaj zlatih krožnikov, a še vedno ni bilo konca, ne kraja.

Drug za drugim, so se dvigali vzklikli presenečenja in počasi so prišli na dno krste.

Just Roden je zaščetal:

— Kaze, da ni nicesar več ostalo.

Nehal je, da vidi, kaj bodo rekli ostali.

Marija je pa odločno dvignila eno svetilko.

— Mi vidimo sicer dobro, a ne se dovolj.

Luč svetilke je padla sedaj v krsto ter pokazala še par krožnikov, preej veliko obito škrinjo, dveat žlic, a nobene nadaljnje stvari.

Dv. Suren je rekel napol glasno:

— V krsti se ne nahaja niti najmanjša stvar, ki bi kazała, da bi kedaj počivala v krsti mrtva.

Teta Elizabeta, ki je ostala dotedaj v ozadju ter molčala, kot da se je cela stvar prav nič ne briga, je tedaj naenkrat vstala ter se jima približala.

— Sedaj lahko vidite sami in sedaj sem vas prepričala, da sem imela prav, ko sem zopet in zopet trdila, da je krsta prazna. Je pačnosti stvari, katerih ne razume in ne more pojmeti naš človeški duh, ki pa lepo temu tukaj ter nas navdajajo z grozo.

Njen glas se je tresel od brezmejnega razburjenja.

— Gori v gradu pa nadaljuje sedaj svoj senčenati obstoju črna, molčeca gospa iz Trenberga.

Teta Elizabeta se je obrnila proti Herbertru.

— Ali se spominjaš one nevihte v preteklem poletju? Rekla sem, da se mogoče kmalu zopet pojavi črna, molčeca gospa, ki lahko pomaga družini. In pozneje si izgovoril par stavkov iz stare pesmi:

Nevihta in nesreča naj gresta od nas,

Črna, molčeca gospa, jaz kličem te!

Sedaj je popolnoma pozabila govoriti pritajeno in rekla je na glas:

— In tedaj je prišla v postavi Uršule Maleov.

Just Roden je jeno počil roko na ustnicu.

— Gavori pritajeno v kripti naše kapeli!

Marija je imela vse zmendene oči od radovednosti.

— Kaj pač more biti v škrinji?

— Skrinjo bomo vzel s seboj v hišo, — je pojasnil oče, — ker nimam nobenega namena ostati se dalje tukaj.

Vzdihnil je ter pokazal z lahno kretajo na krsto.

— Mi vemo sedaj dosti, a zopet nicesar, kajti krsta Betine Roden je postala sedaj uganka za nas.

Herbert je nato predlagal, naj se pusti vse, kot je bilo in naj se podnevi prične s pospravljanjem. Noben tuječ ne bo mogel priti v grobno in radi večje varnosti naj se vzame ključ s seboj v hišo, mesto da da se ga obesi za altar.

Vsi so bili zadovoljni in potem ko je dvignil Just Roden škrinijo iz krste, so se previdno in tiko odstranili. Splazili so se ob polstopnih ter šli pod padzduho in nikdo si ni drznil govoriti. Teta Elizabeta je prehitela svojega brata, odprla pred njim vrata v stanovanjsko sobo, kjer so še vedno sedeče skupaj ter čakale gospa Konstanca, Juliana in Malvinu.

Gorel je le še en sam plamen na lestenu ter ni zadostno razsvetljeval velikega prostora. V kothih so čepele sence, kot na skok pripravljene teme živali.

Predvidno so se splazili širje moški za tetu Elizabeto in Marijo v sobo.

Just je položil škrinijo na naslednjo mizo ter pričel pripovedovati ženskam, ki so se tako dolgo čakale, kaj se je pripetilo in kaj kaj so našli mesto Betine Roden, katero je imenovala ustno sporočilo črno, molčeko gospo.

Skoro brez sape so poslušale Konstanca, Juliana in Malvinu. Juliana je bila redastno razburjena.

— Tako strašno sem radovedna na srebrni zaklad. Komaj čam trenutka, ko ga vidim.

Ozrla se je radovedno na škrinijo.

— Kaj pač more biti notri? — je vprašala bolj naglas kot je bilo treba.

Just Roden ji je napravil znamenje. Treba je, da so vtihi, kajti kak uslužbenec bi mogoče postal pozoren na to pozno nočno zavaro, kajti ljudje v hiši so vajeni iti hitro spati.

Just Roden je rekel resno:

— Tudi jaz, kot mi vti, sem radoveden, kaj vsebuje škrinijo, a kmalu bo prišel konec noči in sedaj se moramo raziti. Vsak naj gre v svojo sobo in zjutraj hočemo videti, kaj je v škriniji.

Marija je skušala pregoroviti očeta, a on je zmajal z glavo.

— Sedaj v posteljo, dekleica in odpoiči se od doživljajev duevna. Pokazal je na škrinijo.

— Mogoče bomo stali, ko jo bomo odprli, zopet pred zagonetko kot poprej, ko smo odprli krsto.

Drug za drugim so zapustili sobo. Ker so ležale spalne sobe vse v istem nadstropju, so bili kmalu vti v postelji.

Nikdo pa ni spal. Preveč čudno, preveč zagonetno je bilo vse, kar jim je razkrila ta noč in najbolj čudno je bilo, da je imela tetu Elizabeta prav, ko je trdila, da je krsta prazna.

Just Roden in njegova žena pa sta sedela še nekaj časa v stanovanjski sobi.

Staromodna škrinjica s tenkimi okovi je stala med obema namizi in gospa Konstanca je vprašala:

— Ali boš zares šele zjutraj odprti škrinjo?

Gospodar je prikimal.

(Dalje prihodnjic.)

ADOLFO ALBERTAZZI:

Trinasti paž.

Sečnjeveška novela.

(Konec.)

— Bil bi bedast. Paž, ki je tako lep in postaven, kakor si ti, bi moral vse priznati. Kdor ljubi, ne sme biti strahopeten. In vsaki ženski, celo kraljici, bi se v najslabšem slučaju vsaj smilil.

Hugo je z vso duo požiral te besede in ves omamļil od radoši, ki je vzkliknil:

Madonna Ginevra, glej, to sem jaz! Kako sem trpel radi vas! Po magajte mi, madonna!

Dama se ni več smejava. Vedela je, da se paž ne šali, kajti opazila je resnico na njegovem obrazu. Bila je celo ogorčena nad lastno neprevidnostjo in užaljena radi paže drznosti. Zato je srdito vzdiknila:

— Kaj noris! Kakšne gluposti mi pa čenčas! Kaj mi mar tvoja ljubezen? Čemu si me vpraša?

Kaj sem ti odgovorila? Poberi se, takoj mi izgini izpred oči! Gospod se ti lepo zahvalil, ko mu to povem. Poberi se!

Hugo je stal, nalink mokremu eneku in jo razočarano gledal, ne da bi se ganil. K sreči je imel še toliko poguma, da je sklenil seči po zadnjem sredstvu, da omehča njen srec. Poizkusil je hotel z najlepšim dokazom ljubezni in ji zagroziti za njeno trdovrstnost.

— Vi me karate, je dejal — toda krivda je na vaši strani. Zajak me raje ne ubijete! Bolje je takoj umrijeti. Prisegam pri živem bogu, da ne bom ničesar jedel, dokler me ne potolažite.

In ves poparjen je odšel.

Madonna Ginevra se je glasno smejala in razmisljala: Kaj nekaj je obsedlo tega fantiča?

Potem se je začela slati in znova se je na ves glas zasmajala: Kaj mu je prišlo na misel? Našel je zlezla v postelji, potegnil olejo čez glavo in ker moža ni bilo doma, je zaspala brezskrbno v nasmehom na ustnah.

Zato pa Hugo ni mogel zatisniti oči. Ako bi se bil razjokal, bi mu odleglo, ker pa ni mogel plakati, se je valjal dolgo po postelji in ni zatisnil oči, dokler ni bil trdno prepričan, da je ravnal kot pravi vitez. Ko se je pa drugo jutro prebulil in se skrajšal svoje dejanja, je spoznal, da je bil zelo neprevid. Misil je, da je storil veliko napako. Zato je skušal pozabiti vse, kar se je prej nujno več zgodilo. Toda pozabiti ni mogel. A kako naj stopi pred madamom?

— Že tri dni se noče dotakniti nobene jedi. Poizkusite sami, mora da se spamerjate.

Mož je vstal od mize in odšel k pažu. Gospa je šla na njim.

— Kaj ti je? — je vprašal že na pragu.

Hugo je odgovoril:

— Čutim nekako težo tu v želodcu, tako, da ne morem jesti.

— To ni res! — je odgovorila dama. — Ni res! Pri tej bolezni, ki tare njega, bi prav lahko jedel.

Potem se je obrnila k pažu, rekoč:

— Zdaj mu pa povem, zakaj se že tri dni posti. Ali boš jedel?

— Kar potuje, jedel pa ne le ne bom — je odgovoril in lovil sapo, da bi vsaj tik pred smrto zmagal.

Gospod, ki mu je odkritosrečen odgovor ugasil in ki se mu je zdel zagonetni izraz na ženinom obrazu sumljiv je v duhu že dolžil soprog, da je grdo ravnila s pažem. Toda Ginevra je neustrašeno nadaljevala:

— Tistega dne, ko ste odpotovali, si je drznil stopiti zvečer v mojo sobo in siev v hipu, ko sem se slaičila....

Tu je gospod spoznal, da ima paž nekaj na vesti.

— Čemu? — je vprašal nezrno.

Toda dama je znova vprašala paža:

— Ali boš jedel?

— Paž, ki je bil sklenil umreti, je znova vzdihnil in odkimal z glavo.

— Slačila sem se, — je nadaljevala dama, — a on je prišel k meni ves razburjen ter zahteval od mene... Le pomislite!

— Skratka! — je zakričal gospod.

— Ali boš jedel? — je ponovila dama zadnjic. In zadnjic je odgovoril paž z močnim glasom: — Ne!

Tedaj bi moral dama povedati vse, toda beseda ji je obticala v grlu.

— Zakaj ne? — je vprašala gospa s prisijenimi navdušenjem.

Komornik je odgovoril:

— Hugo bo umrl. Niti kapljevinha ne more več pogolnit!

Madonna Ginevra je zardela.

ujenji zadrgi nekaj strašnega. Zagrabil je paž za ramo in srdito zakričal:

Hugo je molčal. Iz njegovih cei je odsevala možata volja, ki jo je ljubezen tako utrdila, da je nobena grožnja ni mogla omagati. Njegova ljubezen je bila silnija kot smrt. Bila je takia, da se je omehčalo celo madonino srec. Gospa se je bala zase in za paža. Možev srd se je bližil vrhuncu. Se lip je katastrofa bi bila prizgodljiva. Gospa je premagido občudovanje, a mora tudi ljubezen. Zato je odgovorila pametno in previdno:

— Hotel je ol' mené našega najboljšega sokola, katerega bi ne dalj nikomur, ne grofu, ne knezu, ne prijatelju. Da ga izsilji od me-

Po teh ženinih besedah je lahko, je začel gladovati.

verni mož ukrotil svojo jezo. Na ves glas se je zasmajal, rekoč:

— Ako je to vrok vročiš muk, tedaj nočem, da umreš! Jej, le jej, paže, saj dobis sokola.

Po teh besedah je gospod od sel.

Toda dama se je pred očitom celo odšla v pažev sobo.

Po teh ženinih besedah je lahko, je začel gladovati.

— Levitan, Cherbourg; France, Bremen.

2